

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Politikai mesék.

A sátoros ünnepek rendszerint arra is jók, hogy alkalmat szolgáltatnak a statusférfiaknak a megnyilatkozásra.

Mikor a politikai életben is beáll a pihenés ideje, egyik-másik újság arra használja fel ezt az időt, hogy ugynevezett érdekes nyilatkozatokat szedjen be a politikai élet szerepvivő egyéniségeitől és ünnep után azzal kedveskedjék a t. olvasóközönségnek.

Igy történt ez a husvétí ünepek alatt is, a mikor egyik bécsi újságnak a tudósítója magát Bánffy Dezső bárót kereste fel, hogy egyenesen tőle, mint a jelenleg legexponáltabb állásban lévő magyar status férfitől közvetlen értesülést nyerjen a fontosabb politikai kérdések és törvényhozási teendők felől.

Bánffy Dezső báró ugy látszik nem sokat kérte magát és annak rendje szerint rögtön — megnyilatkozott.

Csak természetesnek találjuk, hogy Magyarország ez idő szerinti miniszterelnöke nem a szerbiai mozgalmakról, vagy a japán-kinai békétárgyalásokról, hanem a magyar politikai köröket foglalkoztató hazai dolgokról mesélt a „Neues Wiener Tagblatt” munkatársának.

„Legfontosabb feladatunk — így szólja a miniszterelnök — az egyházpolitikai kérdések végleges rendezése.”

És hogy fog ez megtörténni?

Hát Bánffy Dezső szerint nagyon egyszerűen. Első sorban restituálni fogják a főrendek által megcsontított s a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot. Azután a zsidó vallás recepcziójáról szóló s a főrendek által elvetett törvényjavaslatot az alsóházzal ismét tárgyalatják, még pedig a telhető g y o r s a s á g g a l.

A gyorsaságot azért alkalmazza, hogy a kormány szándékának őszinteségében és tisztaságában senki ezen a földtekén ne kételkedhessék.

Hát ez a kérdés ebben a formában eléggé szépen és okosan van elrendezve.

A mese rövid, kerekded és simán folyó.

Csak az a kérdés, hogy azok a többi tényezők, a kiknek ebben a műveltségben szintén elsőrendű szerepük van — szintén olyan kerekdeden fogják-e az egyházpolitikai kérdések végleges rendezéséről szóló kis mesét végig pergetni, mint a milyen könnyedséggel a kormányelnök azt kifundálta.

Azután foglalkozott még Bánffy Dezső a főrendiházzal, melyet illetőleg csak épen annyi mondani valója volt, hogy az ő hite szerint a főrendház valószínűleg bírható lesz valamelyes olyan koncepczióra, a melynek teljesítése esetén a liberális elvek nem fognak nagyot szenvedni. E tekintetben tehát a mese morálja abban az egyszerű hitben gyökerezik, hogy a méltóságos főrendek kevesebb engedménnyel beérik a jövőben, mint a minőre a multban hajlandók voltak.

Hát ez egyszerűen a „majd meglátjuk” kérdése és a kis mese majd akkor lesz végig pergetve, ha a méltóságos urak is megtanulják: miként kell miniszterelnöki fűty szerint táncot járnok.

Legérdekesebb meséje Bánffy Dezsőnek kétségkívül az, a melynek keretén belül a nemzetiségi kérdést fejtegeti. Ezt a kérdést illetőleg egész politikájának sarkátele az, hogy valamely különös akció megindítását nem tartja szükségesnek. És ezt első sorban azért cselekszi így, hogy a kellő nyugalom ezen a ponton is meg legyen óva.

Tehát tisztán az ország nyugalma érdekében tartja szükségesnek tartózkodni az erőleyesebb, vagy mint ő mondá, különösebb akcióktól.

Hát ez is szép és méltánylandó motivum. De már most tegyük fel, hogy az ország nyugalma maguk a nemzetiségek zavarják meg, hát akkor sem fog semmi különösebb akció kifejténi, akkor már épen a nyugalom helyreállítása érdekében?

Erre a kérdésre a mesében nem találunk sem kielégítő, sem tájékoztató nyilatkozatot.

Igen érdekes, a mit a közigazgatás reformjáról regélt.

Szerinte a reformot sokáig halogatni már nem lehet, de nagyon fél, hogy nem lesz elég ideje hozzá, hogy e tekintetben valami lényeges lépést tegyen a reform keresztül vitelére.

Nó ez már igazán egészen őszinte és nyílt beszéd.

Nekünk is az a hitünk és az országunk is kétségkívül, hogy Bánffy Dezső és kabinetjének arra való ideje, hogy a közigazgatási reform dolgában valamely lényeges lépést tegyen — csakugyan nem lesz. És épen ezért meg is nyugszunk benne, hogy a reform dolgában az ő uralkodása alatt egy lépéssel sem fogunk előbbre haladni.

Egyik meséje meg arról szól, hogy nem fél Kossuth Ferencz parlamenti szereplésétől, mert nem tartja őt olyan embernek, a ki nagy dolgokra lenne képes.

Hát erre a mesére majd Kossuth Ferencz maga fog tényekkel felelni.

Mi csak örlünk, ha a kormányelnök nem ijed meg sem Kossuth Ferencztől, sem a saját árnyékától. mert ezzel azt bizonyítja, hogy a bátor daczol az idők viharával.

Már hogy aztán ez a vihar milyen lesz — azt is nemsokára megtudjuk.

Politikai hir.

A közös költségvetés. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter, mint táviratban jelentik, tegnap reggel érkeztek Bécsbe. A pénzügyminisztert a király ma reggel 9 órakor magánhallgatáson fogadta. Tegnap előzetes tárgyalások voltak a Bécsben időző magyar miniszterek között. Holnap 1 órakor kezdődnek a delegációs előterjesztésekre vonatkozó közös tanácskozások, a melyeken magyar részről Bánffy báró miniszterelnök, Lukács pénzügyminiszter és Jósika ő felsége személye körüli miniszter vesznek részt. Abból, hogy br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ezuttal a delegációs költségvetés előkészítésében nem vesz részt, arra kell következtetni, hogy a közös hadügyminiszter a közös hadsereg körében semmi olyan reformot nem tervez, a mely katonai szempontból volna megvitatandó. A delegációs költségvetés előkészítése tisztán a pénzügyi szempontokat öleli fel s mint már jeleztük, négy millióval emelkedik a költségvetési ordinarium.

Báró Bánffy nyilatkozatai.

Budapest, ápril 16.

Hozzá vagyunk már szoktatva régen, hogy miniszterünk Bécsen át szólnak hozzánk mindannyiszor, mikor a magyar nemzet levelel kormányának terveit és a jövőre való politikai szerepléseik és intézkedéseik irányát. Éppen ezért egy csöppet sem lepett meg bennünket, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök egy harmadrangú bécsi újság riportere előtt nyilatkozik meg.

A „N. W. Tagblatt” egyik munkatársa látogatta meg szombaton a miniszterelnököt, hogy tudja meg tőle, milyen a politikai helyzet Magyarországon és milyenek a kabinet legközelebbi tervei.

Báró Bánffy miniszterelnök nagyon kegyesen fogadta a bécsi újságíró és mindezekelőtt kijelentette, hogy kötelességének tekint a közönség által megkezdett munkát befejezni. A főrendház megtorzította a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatot — ugymond — és mi azon vagyunk, hogy a képviselőház eredeti alakjában újból visszaküldje a főrendeknek.

A főrendház elvetette a zsidó recepcziót — és a képviselőház visszaküldi a törvényjavaslatot a maga teljességében a főrendeknek.

A képviselőház liberális — ez nem szenved kétséget és éppen azért sziklaerősen megáll liberális alapon.

A főrendház miképpen fog újból határozni?

Bánffy e kérdésre azt mondja, hogy ő nem próféta, de kívánja, hogy a főrendek elvégre nyújtsák a bekegyesítést. Mindenesetre azonban megtétetett az intézkedés, hogy a képviselőház még áprilisban, a főrendház pedig május folyamán foglalkozzék a hátralevő javaslatok tárgyalásával.

Báró Bánffy azon reményének ad kifejezést, hogy a főrendház nem fog tovább makacsodni. Többet nem mondhat. Különben pedig, ha az érintett törvényjavaslatok mégis megbuknának még egyszer a főrendházban, ez nem alterálja sem az anyakönyvezés életbeléptetését szeptember elsőjétől fogva, sem a polgári házasság keresztültelét, melyre nézve szintén megtétetett már a szükséges intézkedések.

A nemzetiségi kérdést illetőleg azt mondja Bánffy, hogy ez is össze van kuszálva az egyházpolitikai reformmal. De azért kijelenti, hogy a nemzetiségi kérdés neki semmi főfaját nem okoz. Majd intézkedik ő úgy, hogy nem magyarajku vidékeken a hivatalos közegek értsék az illető nemzetiség nyelvét.

Igaz, hogy a nemzetiségi kérdés sok bajt okoz most, többet mint bármikor, de — ismétli — csak azért, mert az egyházpolitikai reformokkal van kapcsolatban. Bánffy kijelentette, hogy el tud járni a rakoncátlanokdokkal és soha sem fog Róma kíváncsiának engedni főpapok kinevezése alkalmával.

A közigazgatás kérdését illetőleg azt mondja a miniszterelnök, hogy a közigazgatási reformját nem lehet sokáig hevertetni, de attól tart, hogy nem futja ki az idő arra, hogy már legközelebb e tekintetben fontosabb végezzenek, mert a képviselőház munkaprogramja április és május hónapokra ki van tűzve, júniusban a delegációk ülésnek és azután következnek a nyári szünnapok. Ezek után pedig legelső sorban a költségvetés köti le a parlament idejét.

Kijelenti, hogy ő nem szokott kitérni a legnehezebb feladatok megoldása elől sem, de decemberben lejár a választott közigazgatási tisztviselők ideje s így nem kockáztathatja a költségvetést, hogy egy-két szakaszról álló törvényt keresztülöröszkoljon, oly törvényt, melylyel szemben a szélső baloldal kijelentette az obstrukciót, s a melynek tárgyalása alkalmával még Apponyi pártjára sem lehet számítani.

Nem marad tehát más hátra, minthogy a közigazgatási tisztviselőknak hat évre való megválasztását elrendeljük. Természetesen találja Bánffy, hogy a kormány minden tehetségét arra fogja felhasználni, hogy a jelenlegi tisztviselők újból megválasztassanak.

Kossuth Ferenczről nem sokat mond a miniszterelnök. Győnge embernek hiszi, a ki arra sem képes, hogy a függetlenségi pártban fantarsa vagy létrehozza az egyetértést.

A füzio kérdése tekintetében kijelenti Bánffy, hogy ilyenről so sem lehet addig, míg Apponyi meg nem adja magát.

Ezzel véget ért a beszélgetés!

Földrengés.

Budapest, ápril 15.

Távirati tudósításunk kiegészítésül a következőket írják:

A husvétí ünnepek áhitatos hangulatát a délvidek nagy részén rémes szerencsétlenség zavarta meg. Tegnap estétől mára virradóra, vagyis a két husvétí ünnep közti éjjelen, iszonyu földrengés pusztított a déli s keleti Alperek között, valamint a Karszt terület közepén. A rázkódás hatása legerősebb volt Laibachban, a honnét egyrészt elhúzódtott egész Tirolon keresztül az Adige völgyén át, Trieszt, Bozen, Merán érintésével, másrészt pedig kiterjedt a Lombard fensíkra a tyrrheni tenger partjáig. Igen erős volt a földrengés pusztítása az isztriai félszigeten, a magyar tengerparton, Horvátországban s Boszniában. A magyar királyság nyugati részeit sem kímélte meg a rázkódás. Zágráb, Horvátország fővárosa, a mely a múlt évtizedekben oly sokat szenvedett a földrengés pusztítása alatt, ismét újabb s újabb rázkódások színhelye volt. A földrengés hazánk nyugati részeiben Csáktornya s Kanizsa vidékein is érezhető volt.

A földrengésről a következő tudósításokat kaptuk:

Szombathely, ápril 15.

Tegnap éjjel 11 óra 15 perczkor földrengés volt. Egyetlen lökésre szorított, mely oly erős volt, hogy a butorokat megingatta,

a falakról a képek leestek s többen, mintha szédülének, tántorogni kezdtek. Az épületekben kár nem esett.

Fiume, ápril 15.

Tegnap éjjel 11 óra 17 perczkor renkiül erős földrengés volt, mely 5 mperczig tartott. Épületeken jelentékenyebb kár nem történt, de a folytonos rázkódás általános ijedelmet okozott főleg a színházban, hol az operaszínház megnyitására nagy közönség gyűlt egybe. Az „Európa” hotel vendégeinek nagy része a közeli gőzöskre szaladt s ott töltte az éjt. Az állomáson fekvő bérházak lakói a vagonokban kerestek oltalmat. Éjjélkor gyengébb rázkódás volt, mely 4 óra 20 perczkor jóval erősebben jelentkezett. Összesen 10 rázkódás volt észlelhető északnyugati irányból jöve. A kikötői építkezések és művek kárt nem szenvedtek, sem az állami épületekben, sem a most épülő kormányzói palotán kár nem esett. A kormányzó már kora reggel megtette szemleutját a kikötőben és a városban.

Abbazia, ápril 15.

Ma éjjel 11 óra után, 1 óra felé és hajnali 4 óra után itt északkeleti irányu erős földrengés érezték. Nagy rémület támadt. A földrendek elhagyták lakásaikat és reggelig virasztottak. A földrengés kárt nem okozott.

Zágráb, ápril 15.

Ma éjjel 11 óra 18 perczkor itt hullámszerű, nem nagyon erős, de hosszabb tartama miatt rémületet keltett földrengést észleltek. 1 óra 8 perczkor és 4 óra 15 perczkor reggel ismét érezték gyenge lökéseket, a poharak csörömpöltek, a vakolat több helyütt lehullott, különben pedig más kár nem történt. A lakosság teljesen nyugodt. Az első lökés éjjel 11 óra 18 perczkor történt és a lakosság legnagyobb részét még ébren találta. A lökés, melyet orkászertől már előzött meg, északkeletről délnyugati irányban haladt és körülbelül 10 másodpercen át hullámszerű mozgásban jelentkezett és gyenge rengésben végződött. A kávéházak és vendéglők tömege voltak. Az emberek az utcára szaladtak, azonban csakhamar visszatértek, látván, hogy semmi baj sem történt. A felső városban csak gyengén érezték a földrengést, az alsó városban erősebben. Utóbbiban a gyengébb házak megrepedtek. Jelentékenyebben csak az egyetem rongálódott meg, melynek emeletei erős szakadásokat és repedéseket szenvedtek.

Zágráb, ápril 15.

Éjjeli 11 óra 14 perczkor erős hullámszerű földrengést éreztünk, a melyet viharos földalatti moraj kísért. A rázkódás északról dél felé irányult s körülbelül 8 másodperczig tartott. Ezután 12 óra 5 perczkor s hajnali 5-kor következett a második, illetve harmadik rázkódás. Az első földrengés után a megrémült lakosság az utcára menekült s órákon át ott tartózkodott. A távollévő Lipót Szalvator főherceg gyermekeit a pályaudvarra vitték, a hol egy szalonkocsiba töltötték az éjjelt. A házak megrepedeztek, a tornelékek vastagon borítják az utcát; a szobákban a tükrök, képek lehullottak, a háztető cserépszindelyei pattogva estek a kövezetre. Egészen azonban a félelmen kívül nagyobb szerencsétlenség nem történt. Az éj tiszta s csendes volt s tele hold világított alá. Károlyvárosból s Sziszekről szintén erős földrengést jelentenek. Zagoriban a rázkódás nagy kárt okozott. A földrengés egész Bosnyák-Kruppáig terjedt.

Trieszt, ápril 15.

Trieszt városának egész lakossága a tegnapi éjszaka borzalmainak benyomása alatt áll. A földrengés éjjel 11 óra 15 perczkor következett be oly erővel, hogy mindenki rémült. Éjjel után 12 óra 2 perczkor, 12 óra 52 perczkor újabb két rázkódás történt. Hajnali 4 óra 15 perczkor és 6 óra 57 perczkor ismét újabb rázkódásokat érezték. A városban leirhatatlan pánik támadt. Az emberek félig meztelenül futottak ki az utcára. A tömeg kezét földtel segélyért kiabálva. A város minden nagyobb szabad tere megtelt imádkozó, kétségbeesett emberekkel. A városháztérén ember-ember hátán állott. A külvárosokból, a hol leginkább szegény emberek laknak, az asszonyok félig meztelenül gyermekeikkel együtt rohantak ki a szabadba. Valóságos embertömeg igyekezett St-Andrea felé a nyilvános kertekben, a melyeket a podesta parancsára megnyitottak.

A magánházak felső emeleteiben különösen erősen volt érezhető a rázkódás. A falakon lógó tárgyak inogni kezdtek, a képek s órák a földre zuhantak, ablakablak százaival betörték stb. Sokan, a kik már nyugalomra tértek s álomba merültek, ágyastul felborultak. Az utcákon a bérkocsik lovai megvadultak s hanyatt homlok vágattak keresztül az utcákon écsorgó emberek. Mindez csak fokozta a pusztulás nagyságát. Az utcákon mindenfelé jajgatást, kiabálást lehetett hallani. Imádkozó s káromkodó alakok álltak egymás mellett. Sok asszony elájult, mások a tolongásban sérüléseket szenvedtek. Az egész azt a benyomást tette,

mintha a végítélet pillanata következett volna el. A középületeken levő, rendszeresen igazított órák kivétel nélkül megállottak. A mutató minyeiken pont 11 óra 15 percen állt. Az emberek megröhoanták a gyógyszerházaikat orvosáigért. Az első erős rázkódás már rég el múlt, a lakosság még sem mert visszatérni lakába, hanem a vendéglőkben s kávéházakban torlódt össze. Sokan a hajókra s bárkáira menekültek, bár a tenger orkászert bóra következtében rendkívül haborgott. A nagy téren négy sorban álltak a fogatok, a melyek elé egy ló sem volt fogva. Ide vitték az anyák gyermekeiket. Legborzasztóbb volt a pánik a „Theatre communal”-ben, a hol Ando Leighel olasz társulata, a mely Bécsből érkezett oda, tegnap kezdte meg az „I mariti” című darabbal vendégszerelését.

Szerencsére a színház nem telt meg egészen, különben a katasztrófa kikerülhetlen lett volna. Épen az V. felvonás zárójelenésére került a sor, midőn hirtelen erős lökést érezték, a mely az épületet alapjában megingatta. A kulisszák inogtak, a vasfügőny recsegett, a színpadi világítás kialudt, a sugó rémülve ugrott ki rejtett helyéből s a közönség szemeláttára menekült a színpadon keresztül. A színészek tehetetlenül néztek egymásra. Még borzasztóbb volt azonban a dolog a nézőtérben. A közönség lógó csillár inogni kezdett. A páholyok parkányáról a diszitek recsegett, ropogva szakadtak le. Ehhez járult a tompa földalatti mozgás. A közönség első pillanatban rémülettel valóssággal kővé meredt, mire lázas izgatottság következett. „Robbanás” kiálták néhányan. „Földrengés” ordítottak mások. Azután mindenki vad futással menekült a kijárat felé. Az ajtóknál s a csarnokokban életveszélyes tolongás támadt. Sokan a lépcsőkről lezuhanhattak. Másokat agyongyázoltak. Szerencsére akadt a közönség között józanabb ember is. Rinaldini helytartó a páholy parkányára állva megnyugtató szavakat intézett a közönséghez. Példáját több ember követte a földszínt. Ando igazgató a színpadra rohant s lekiáltá: „Ne tessék nyugtalankodni, csak a mi bóránk tart erős próbát.” Erre zajos kacagás és brávo kiáltások hangzottak fel. A közönség egy része ilye maradt s a színészek nagy nehezen tudták befejezni a darabot.

A katonaságot mindjárt ez első rázkódás után a kaszányákból a nagy térre vezényelték ki. A fogház őrségét meg kellett kétszerezni, mert a rabok közt iszonyu izgatottság volt. Trieszt egész környékén a rázkódás igen erős volt, de szerencsére emberéletben sehol sem történt kár. A rázkódás heves voltához képest a kár nem túlságos nagy.

Laibach, ápr. 15.

Ma éjjel iszonyu földrengés volt. Egy épület sem maradt sértetlenül. Több személy elpusztult s igen sokan megsérültek. Éjjeli fél 11-től reggeli 8 óráig 31 lökés érezték. A pályaudvarban a Péter-uton a házak összedőltek, két ember meghalt. Óriási rettegés uralkodik a városban, az emberek a szabadban tanyáznak. Ma délelőtt 11 órakor tudták csak konstataálni a szerencsétlenség nagyságát. Az utcákat a katonaság elzárta mert sok ház összeomlásától tartanak.

A lovassági laktanya bedőlt. A muzeumban sok értékes tárgy tűnke ment. Az új „Landestheater” s a Mária templom megröhoant, különösen a Laibach balpartján s a város keleti részében épült házak. Az órák az első lökésnél megálltak. A nép a közeli erdőbe menekült. A kémények legnagyobb része az utca kövezetére zuhant, minek következtében többek megsérülésén kívül állítólag egy őrmester agyonszúrt volt. Minden egyes lökés után borzasztó recsegés hallatszott. Az emberek félig meztelenül szaladtak a szabadba, összegyűltek a tereken, térdre borultak és imádkoztak, sokan az utcákon, bérkocsikban töltötték az éjszakát. A betegeket is kivitték a szabadra. Alig vannak lakások, a melyek épen maradtak volna. Összetört asztalok, székek, ágyak stb. láthatók mindenfelé.

A tornyok vagy megrepedeztek, vagy bedőltek. Az Auersperg hercegi család várkastélya annyira megrongálódott, hogy kénytelenek azt lehordani. A Pétertemplom s az evangélikus templom tornyai ferdén állanak. Reggel az utcákban a törmelék elhordáshoz fogtak. Az emberek nem mernek lakóhelyükre visszatérni, mert újabb földrengéstől félnek.

Kossuth beigtatása.

Mint Budapestről tudósítanak, husvét első napján igttaták be Kossuth Ferenczet Rákospalotán az ottani ágostai protestáns egyház főfélélyői állásába. Kossuth Ferencz kilencz órakor érkezett meg Ujpestre.

Társaságában voltak Várady Károly és Hentaller Lajos orsz. képviselők. A gyülekezési hely az újpesti főtéren volt, a

hol nagy tömeg zászlok alatt, és ötven tagu lovasbandérium várta az új főfelügyelőt. Kossuth Ferenczet lelkes, zajos éljenzéssel fogadták, a melynek lecsillapultával Tóth István rákospalotai bíró üdvözölte őt lelkes hangú beszéddel.

Majd Mártonffy Etelka az újpesti nők nevében nyújtott át lelkes beszéd kíséretében szép babérkoszorút Kossuthnak. Ezután Kossuth diszfogatra ült és kísérvé a diszbandériumtól, elindult Rákospalotára.

Itt a protestáns templom főbejárataánál Kovács Kálmán ev. lelkész fogadta és kísérte a presbiterek számára fenntartott helyre. Az istentisztelet alkalmi ima elénkelésével kezdődött.

Az ének elhangzása után Kovács Kálmán lelkész hazafias szavakban méltatta a nap jelentőségét. Azután fölkerítte az új felügyelőt, hogy tegye le a hivatalos esküt.

Erre Kossuth letette az esküt, minek végzetével szép beszédet tartott, a melyben hangsúlyozta, hogy a magyarnak elsősorban magyarnak kell lennie és csak azután szabad arra gondolnia, hogy mely felekezethez tartozik.

A nagy hatást keltett beszéd után Morva János másodfelügyelő, Molnár János gondnok és Dudás Pál presbiter tették le a hivatalos esküt. A szertartás végzetével imát mondtak és a himnusz énekeltek el, a mivel az ünnepély befejeződött.

A lelkész végül kihirdette, hogy özvegy Czengrády Lajosné a mai nap emlékére egy ötvenforintos Kossuth-alapítványt tett szegény iskolásgyermekek segélyezésére, a mely összeget Kossuth Ferencz nyomban 150 forintba egészített ki.

Ezután Kossuth látogatásokat tett és végre a kaszinó épületben tartott 250 teretű bankett fejezte be az ünnepet, a melyen számos felköszöntőt mondtak az új főfelügyelőre, a jelenlevő képviselőkre stb.

Kossuth késő este tért vissza a fővárosba.

Levél.

Brassó, 1895. április 12.

Egyik brassói állami elemi iskola tanító ellen február hó elején súlyos bünyvadi jelentést tett az itteni rendőrség a kir. ügyészhez és a főispánhoz. A megyei kir. tanfelügyelő, a főispán rendeletére azt a tanítót az állami iskolák gondnoksága által az oktatás kötelezettsége alól ideiglenesen, a vizsgálat befejezéséig felmentette. — Az 1867-ik évi XXVIII. tcz. 7-ik §-a értelmében a büntető vizsgálat alatt álló tanítót nem a főispán, hanem a közigazgatási bizottság függesszi fel. A vizsgálat megejtése után a brassói kir. törvényszék, mint büntető bíróság f. évi április 9-én tartott zárt ülésben, a kir. ügyész meghallgatása után megszüntető határozatot hozott, mert: a vizsgálat adatai mi terhelő körülményt sem tüntettek fel a vád igazolására. A két hónap lefolyása alatt erkölcsileg meghurcolt nőstánót becsülte helyre van állítva. Mindenki örvend itt e felett, a ki a brassói állami iskolák jó hírnevére eddig féltékeny volt. Mindenki tudta, a ki a vádlott tanító erkölcsös boldog családi életét több mint 10 év óta figyelemmel kísérte, hogy a megszüntető határozat be fog követekezni. — Irtóztató két hónapot élt át ez a becsületlen jó hírnevű állami tanító és neje, a ki szintén azon iskolánál tanítónő. Állásába tehát

vissza fog helyeztetni és hisszük, hogy továbbra is itt fog, mint fedhetetlen életi tanítót, nejevel együtt hagyatni s nem fognak máshova áthelyeztetni. Meg vagyok győződve, hogy így gondolkodik az állami iskolák gondnoksága, így maga a főispán és a kir. tanfelügyelő; miután a feljelentés olyan csekély miységségi részről történt, a ki csak számalomra méltó. Hiszük, hogy maga a közigazgatási miniszter sem fogná a méltatlannul üldözött állami tanítót és olyan ártatlan nejét áthelyezés által a mire ok nincs, sújtani.

A bekötött szemű „Magyar Janosi” kiabálása végre megszólalt a zöld szászok „Michele” de nem ezt kiáltotta, hogy „itt vagyok”, ha nem egyszersmindkorra ezt: „Janosi, neked elvöl nem leszek soha idehaza”. Ez más szóval azt teszi, hogy „Michele” ajtot mutatott „Janosinak” és „Janosi?” megígérte, hogy ő ennek a kiutasításnak dacára berekedésig kiáltani fogja: „Istók vagy Michel?” Szép kis historia.

Kiutasításról levén szó, feljegyzem, hogy Deák Péter a deési színház igazgatója néhány előadásra Brassóba készül rándolni. E célból előre ide küldötte Léva Gyula nevű titkárait.

A titkár legelőbb főispánunknál tette tisztelét s kérte szíves pártfogását. Együtt bemutatta a bérleti jegyzéket is és felkérte, hogy szokott helyét jelölje ki, nehogy esetleg más találja elfoglalni. A titkár a vendégmaraszt főispáni nyilatkozatokon felbátorodva, midőn a főispán így szólt: „Na hol van az a lista?” a titkár ezt felelte: „Most már nem fogok vele szolgálni.” Mi ezt biztos forrásból tudjuk, hogy így történt, s hogy Maurer főispán erre Deák Péter deési színházgázgató titkárait Léva Gyulát kiutasította. Hát ez elég szomorú historia, de csak folytatása annak, a mit a múlt évben Maurer főispán a „Brassó” szerkesztőjével is megcselekedett.

*

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 17.

— **Lefoglalt oláh röpirat.** Lapunk tegnapi számában a távirati rovat végén már említettük, hogy a kolozsvári vámhivatalnál államellenes röpiratot foglalt le Karácsonyi Miklós vámhivatali ellenőr.

Azt is mondtuk, hogy eztaröpiratot, melynek címe:

„Die rumänisch frage Siebenbürgen und Ungarn”

Bröte Jenő írta.

Bröte Jenő tudvalevőleg a Memorandum per elől szökött külföldre. Államellenes művét Oláhországban írta, Berlinben nyomatta ki és Bukarestből küldözgette szerte-szét.

A kolozsvári vámhivatalhoz ezelőtt néhány nappal érkezett ezekből több példány.

Egyes oláh tulzók címeire volt irányítva s mind egyes példányonként csomagolva. Egy példány Gibbon könyvkereskedésének is volt ezimezve terjesztés végett s hozzá volt csatolva a szállítási jegyzék. Mánú Gábor deési ügyvédnek két példányt menesztett jeles művéből Bröte ur.

Karácsonyi Miklós vámhivatalnok, a mikor kezelte e küldeményeket, hivatalos kötelességéből kifolyólag megvizsgálta az egyik csomagot s olvasgatta a könyv tartalmát.

A tartalomról arról győződött meg, hogy államellenes közleményeket tartalmaznak a könyvek.

A miatt szétküldés előtt a műből felterjesztett egy példányt a belügyminiszterhez.

A belügyminiszter elrendelte, hogy e művek ne juttassanak a címzettek kezéhez, hanem terjesztessenek fel a miniszteriumba.

Ennek folytán összehalkolták a m. kir. vámhivatalnál mind a 8 csomag könyvet s a belügyminiszter címére a mai napon a postára adták.

A lázító könyv kilencz darab példánya megvan a mai napon fel a belügyminiszterhez.

E vaskos kötetű könyvekből nemcsak Kolozsvárra küldött a szerző, hanem csaknem minden erdélyi városba.

A nagy szombati vámhivatalhoz is érkezett, — mint lapunkat értesítik — 8—10 példány ezekből.

Az ottani vámhivatal, mely értesítve volt már a kolozsvári felfedezés nyomán, szintén lefoglalta ezeket a könyveket s hasonlóan felterjeszti a belügyminiszterhez.

— **A kolozsvári Itthon kör** a központi szálloda külön termében, a szokott helyen ma este összejövetelt tart.

— **A vízvezeték** ügyében ma döntő fordulat állott be. A csikósreíti, szász-fenesi és hidegzamosi vízgyűjtés kérdésében döntő szakvéleményük nyilvánítása végett a város által a földmívelési minisztériumtól kért szakértő Farkas Kálmán miniszteri főmérnök, valamint a város által fölkerít Wein János, a fővárosi vízművek igazgatója ma megérkezett Kolozsvárra és a vízgyűjtő területek megsejmelése végett ma délelőtt kiszállottak Salamon Antal városi tanácsossal, Póczy Mihály városi főmérnökkel, Hubert Iván vízvezetési osztályfőnökkel és Melitskó Frigyes vasuti főmérnökkel együtt a helyszíniére, t. i. a csikósreíre. Szász-Penesre és Hideg-Szamosra, honnan ma este fognak hazatérni. Holnap aztán a vízvezeték építését ellenőrző bizottság a fővárosi szakértők szakvéleményét meg fogja hallgatni és a vízgyűjtés kérdésében végleg határoz.

— **Színház.** Strakosch est volt újra tegnap a kolozsvári színházban. S e kijelentésünkkel kifejeztük azt, hogy zsufolt ház, rengeteg taps, s evvivá, virág s folyton fokozódó lelkesedés töltötte meg a színházat. Minden fellépte Strakosch Febeának ünnepi nivóra emeli az előadást, s az az intelligens publikum, mely a nézőtér minden részét elfoglalja, alig győzi elismerését kifejezni a nagy művészről. Tegnap este másodsor jászította a czimzerepet „Traviata”-ban. Összehasonlítást nem teszünk az első és a

tegnapi játéka között, mert valahányszor látjuk, tetszésünket és elismerésünket csak fokozza. A bájos diya mellett egy új tagja a színháznak tűnt fel szép, csengő, erőteljes bariton hangjával s ugy énekével, mint játékaival nagyon kellemesen lepte meg a közönséget. S ha még hozzátesszük azt, hogy Pintér ur tegnap először énekelt a Traviatában nehéz szerepét, ugy csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk tegnap debütjéről. A többi szereplők alig érdemelnek említést. Se hang, se játék, csak kimeresztett szemeket láttunk a színpadon, melyek kétségbeesetten lesik a karmesteri paléza mozgásait.

— **Strakosch Febea és a fiatalság.** A nagy művészről a kolozsvári tanuló fiatalságot egészen lázba hozta. Az aranyifjúság nem elégszik meg csak a színházi tünetéssel, hanem előadás után haza kíséri a művész kocsiját, s igaz lelkesedéssel éljenzi egész lakását, az „Angol Király” szállodáig, hol a bájos diya magyarul köszöni meg az ifjúság lelkesedését és virágokat szór a lábából.

— **Tűzoltók tisztelése.** Polcz Rezső kolozsvári főparancsnoknál, Rezső napja alkalmából testületileg tisztelgett az egyet parancsnoksága és választmánya ma dében. A testületi küldöttségben részt vettek: Bartha Gergely főparancsnok helyettes, Eöry Ernő, Hankó Veress Károly, Böhm Mihály osztályparancsnokok, — Kőrösi József főparancsnoki segédtsízt s az egyes osztályok segédtsízeit. A választmányt Kuskó István egyetli titkár képviselte. A hivatásos tűzoltók nevében Böszörményi Béla felügyelő jelent meg. Eöry Ernő tolmácsolta a főparancsnok előtt a bajtársak tisztelétét, szerezetét és ragaszkodását, kifejezést adva az egyesületi tagok üdvözlétének és jókívánságainak is. — Polcz Rezső melegen köszönte meg a bajtársak részéről nyílvánult figyelmet és ragaszkodást, kérte őket, hogy azzal a buzgalommal s baráti összetartással munkálkodjanak együtt továbbra is, mint eddig, mert most kétszeresen fontos a buzgalom és összetartás, midőn közből állanak a Kolozsvár falai között aug. 18—20. napján tartandó országos kongresszusnak. A tűzoltóság küldöttei megjelénztek kitűnő és szeretett főparancsnokukat.

— **Kuskó István**, ki mint rendes tag az Emkének kezdettől fogva alapító munkása volt, részt vett már az első gyűjtő bizottságokban, dolgozott az egyesület céljait magyarázó irodalmi s minden más bizottságában az Emkének, titkára volt az egyet Kolozsvár városi férfi és női választmányának a választmányok megalakításától kezdve, most alapító tagja lett az Emkének. Az alapítványt az Emke városi választmány elnökének Deáky Albertnek a kezéhez juttatta szép levél kíséretében.

— **Adakozás.** Kikaker Boldizsár kávéház tulajdonos a kolozsvári siktetmák intézet javára perselyes gyűjtésben 10 forint 58 krt küldött. Fogadja ez uton is a nemes szívű gyűjtő a felügyelő-bizottság halás köszönetét.

— **Uj vasutak Erdélyben.** A kereskedelmi miniszter előmunkálai engedélyt adott Horovitz Sámuel és fia, kolozsvári építkezési vállalkozóknak a magyar Államvasutak Besztercebányai állomásától Zábava irányára, Előd, Jakabfalva és Olmányfalva érintésével Hermándig vezetendő rendes vágány,

esetleg keskenyvágányú gőzmozdonyu, vagy villamos helyiérdekt vasutvonala; Székely György kilyéni földbírtokosnak és érdektársainak a brassó-háromszéki helyiérdekt vasut Kézdi-Vásárhely állomásáról Oroszfalu, Sáfalva, Nyujtód, Lemhény és Berenk irányában az Ojtoz völgyén az Ojtoz telep érintésével Sósmezőig illetve az ország határáig vezetendő helyi érdekt gőzmozdonyu vasutvonala.

— **Pálmay Ilka sikere.** Pálmay Ilka Bécsben folyvást zsufolt házak előtt játszsza a Weinberger-féle Die Karlasschüller czimzerepét. Az An der Wien-színház igazgatósága — mint Bécsből jelentik — fölkerít a művészről, hogy vendégjátékait május elsejéig hosszabbítsa meg. Pálmay Ilka valószínűleg aláírja az erre vonatkozó szerződést.

— **A petroleumlámpa veszedelme.** Pozsonyban a hosszú-utca 17-ik számú házának udvarát tegnap éjjel — mint levelezőnk írja — erős fény világította meg. A lakók meglepetve látták, hogy valami tűzcsoplon rohan végig a sötétségben. Sikoltozás is hallatszott s erre többen kifutottak. Borzasztó látvány tárult eléjük. Egyik lakót, Hubka Borbálát valóságos élő fákllya gyanánt látták. Ruhája, haja lángban állott. A szomszédok nedves kendőkkel végre elfojtották a tüzet s a szerencsétlen asszonyt, kit a petroleumlámpa megtöltése alatt érte a veszedelem, félig összegegett állapotban a kórházba vitték.

— **Megrendelte a saját temetését.** Különös öngyilkosságról értesít kecskeméti levelezőnk: Ubornyák Rozália Szabó Istvánné, egy 60 éves asszony a napokban öngyilkos lett. Előbb azonban megcsinaltatta magának a koporsót, bevásárolta a szemfedelt, sőt gyászszemkendőket is vett a hozzátartozói részére. Így elvégezvén dolgát, hazament, hol magára zárva az ajtót, a szoba gerendájára felakasztotta magát. Mire észrevették halott volt. A 60 éves asszony 20 év óta elválva élt az urától, szeretője volt egy fiatal lókupez, a ki azonban végre is ráunt az asszonnyra s annak egyik leányával kezdett szerelmi viszonyt. Ugy látszik, ez keserítette el.

— **Mars és Jupiter.** E hó végén Mars és Jupiter 6 felségeik az égen találkoznak. Hogy e fejedelmi találkozásnak milyen következményei lesznek, arról egyelőre még semmit sem tudunk. A helyzetéről különben a következőket írják: Alkonytájban a nyugati égen Vénus ragyogó fényben mutatkozik. Délnyugaton, jóval Vénusz fölött szokatlan fényben, nagysága és méltósága teljes öntudatában tündöklök Jupiter. Jobbfelel Jupiter alatt, az Ikrék közelében, harcias, vörös fényben csillog Mars. E harcias csillog egy idő óta határozott szándékot mutat a Jupiterhez való közlekedésre. Jupiter tudvalevőleg jobbrol balra halad égi pályáján, valamint Mars is. Mars azonban sokkal gyorsabban halad, mint Jupiter s így nemso-kára utol fogja érnei.

— **Iren napja Brázóván.** Mult vasárnap nagy társaság gyűlt össze Brázóvára a Brázóvay Elek vendégcserezőt házához, a házi kisasszony Brázóvay Iren ünnepe alkalmából. A vendéglátó házigazda azt a kedves meglepetést szerezte, hogy a hátszegi első cigány bandát is kivitte. A táncos este hét órakor vette kezdetét s színet nélkül folyt tizenegy óráig, a mikor is a társaság gazdagon felterített asztalhoz ült. Az elragadóan szép és kedves házi házikisasszonyt Pletsch Sándor köszöntötte fel szellemes toasztban, majd Csulay Andor emelte poharát s

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. április 17.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Első kötet.

XIX.

A Prozerpina visszatérése.

(Folytatás.)

(53.)

Megtanulta bösmerni azt a tényt, hogy ámbár a férje szerette őtet, és büszke volt a szépségére, de azért esze ágában sem volt, hogy a saját életmódjában valami változást tegyen, vagy hogy a feleségéért az élvezeteiből vagy mulatságaiból valamit feláldozzon.

Ha olyanok voltak a mulatságai, melyekben Helén is részt vehetett, ugy készséggel reá állott, hogy azokat megossza vele. Elvitté a lóversenyekre, midőn az egészsége megengedte, hogy vele menjen; de ha gyengélkedése otthon tartotta, az a tény nem csinált változást az intézkedéseiben.

— És elkövetkezett olyan idő, midőn Helén ideges volt és nyomott kedélyű, midőn esténként nem tudott a háztól kimenni, és egyedüliségének az érzete majdnem elviselhetetlen volt; és a férje nyíltan megmondta neki, hogy ne várja tőle, hogy esteli mulatságait — a klubjában való wisztezést vagy a színházba való menetelt feláldozza azért, mert ő otthon unatkozik.

— Mi az ördög hasznod volna abban,

ha én a tűzhely másik oldalán ülnek és ved unatkoznék? — mondá. De különben is, itt van a testvéred.

— Te ugy beszélsz Leórol, mint ha ugy volna kőköve, mint a víz és gáz, — mondá Helén ingerült hangon; neki is éppen ugy meg vannak az esteli mulatságai, mint nekéd.

— Rendkívüli önzés tőle, hogy akkor jár mulatni, mikor neked legtöbb szükséged van reá, — mondá Valentin. Az asszony kötelessége ilyen időben a nővére után nézni.

Helén sóhajtott és hallgatott. Azok a sohajok és hallgatások ingerültségbe hozták Valentint. Megkönyebbülésre szolgált a léposkón leszaladni és a londoni és enyhe nyirkosságába kimenni, egy bérkocsiba ülni és a West-Enden a mindennapi mulatohelyére elmenni; még nagyobb könnyebbülésre szolgált a fegyver tokjával az állomásra menni, hogy a vasut valamelyik kellemes vidéki bázhoz, vagy egy nőtlen ember felszébe vigye, hol sportot, jó pajtasokat, szép asszonyokat, vagy magához hasonló társakat talál.

Azon édes remények, melyek Helént magányos estén vigasztalták, a legkeserűbb csalódással változtak. A kis fia meghalt, mielőtt egy hetes lett volna és gyermekének a halála, mi oly váratlan csapás volt reá, ideges lázba ejtette.

Helén hat hétnél tovább volt komolyan beteg; ez időnek egy része alatt veszélyben volt az élete. Szakértő apólonék foglalták el a kis lakást, Lady Belfield feljött Londonba, hogy Helén felett örködjék és Baddeleyné sok részvétet mutatott, ámbár az esteli mulatságairól soha sem feledkezett meg és Sandown-Parkot nem hagyta el.

Az első két vagy három hét alatt Valentin aggályos volt és figyelmes; de miután a betegség egy hónapig tartott, a figyelme lazult s a felesége baját krónikus állapotnak kezdte tekinteni. A beteg szobának az egy-

hangsága olyan unalmas volt, hogy nem tudta kiállani. Az apólonék az egyenruhájokban; az orvos gyakori látogatásai; az ünnepek csend; a beteg állapotról való tudósítások — melyek folytonosan ingadoztak a jó és rossz között — az egész dolog lidérenyomásként hatott a Valentin kedélyére.

Jobban őrtült mint valaha, hogy a háztól elmehetett, s nőtlen barátainak a meghívásait készséggel fogadta el.

Mindezek előztől hat hónappal történtek. Helén nem sokára karácsony után megszabadult az oryosoktól és apólonéktól, de előbbi enjének csak az árnyéka volt, midőn először jött ki a betegszobából és Baddeleynéval egy órára kocsikázni ment abban a csinos kis Viktoriában, melyet Leo szükségnek tartott a létezéséhez.

Csak bérlet Viktoria volt, mondá a barátainak szomorúan; de nagyon csinos kocs volt, csinos kocsissal. A Baddeleyné apródja a kocsis mellett ült a bakon és az egész nagyon jól mutatott.

A Viktoria szükségessége, melyet este brouham váltott fel, elvitathatatannak látszott, tekintetbe véve, hogy Baddeley Leonora az utolsó évben nyilvános egyéniségi lett. Az irodalomra adta magát. Irt a lapokba történeteket, tanulmányokat, irt a vasútszról, lóversenyekről, irt a divatról — az ő könnyű és kissé merész tollának semmi sem volt nehé. Egy olyan nőnek a modorával irt, aki hercegnők között élt és minden nap a miniszterekkel ebédelt. Irt politikáról, erkölcsről, művészetről, zenéről, sportról és a pénzügyről és mindenről egyenlő autoritással és azzal a merész biztonsággal, mi az olvasó közönség egy részére meggyőzőleg hat.

De a szalma özvegynek nem csak az irodalom volt az egyedüli foglalatossága. A fashionable világ előtt mint kitűnő és tehetséges műkedvelő művész tűnt fel, a jóté-

kony hangversenyekben szavalt, a szindarabokban játszott. Az öregebb urakat Madame Vestrisre és Nesbittre emlékeztette.

Nem lehetett feltérni róla, hogy a jótékonyasági közreműködései által pénzt szerzett volna és az öltözetei nagyon sokba kerülhettek; de miután az volt a híre, hogy a tollával szép jövedelmet szerez — ez nem jött számításba; és Helénen kívül senki sem csudálkozott azon az elegánczián, melylyl Baaddeleyné élt és azon a bőkezű valódi ir vendégcserezőt, a mi a harmadik emelet jobb kéz felől levő csinos szobákban napirenden volt. En nem tudom elképzelni, hogy te hogy tudsz a pénzzel többre menni, mint én — mondá Helén gyenge sohájjal, a mint a nővére szalonjában körül nézett, hol az ablak deszkái és a tűzhely tele voltak jácintokkal, cserepekben levő tubarózásokkal és gyöngyvirágokkal.

— Édesem, te elfelejtetd, hogy én kenyérkereső vagyok, míg te és Valentin olyanok vagytok, mint a mezők lilomai, nem dolgoztok semmit.

— Leo, bár én is tudnék a lapokba írni. — Gyernek, nem mindenki tud a lapokba írni — válaszolt Baddeleyné kissé élesen. Tehetség kell ahhoz, vagy legalább is ügyesség. De különben is, a lapok nem elég nagyok arra, hogy mindenkinek a közlenyét befogadhasssák. Velelenül én tetszem nekik; és ezáltal olyan állásba jutottam, a mi éppen nekem való.

Helén ismét sóhajtott. A Valentin életmódja költséges volt; és voltak olyan számok, melyeket karácsonykor kellett volna kifizetni és még áprilisban sem voltak kifizetve. A Helén kijáró ruhái kopottak voltak, estéli ruhái a múlt évad bélyegét viselték; de nem mert a szobájához menni, nehogy az a kifizetetlen számlájára emlékeztesse. Első osztályú utazások, a vadászlegények borraivalói, a klubok tagsági díja — nem is említve a na-

gyobb kiadásokat, a kártyán való veszteségeket — ezek felemésztették azt a pénzt, a mi a Valentin kis háztartását kényelmesen és adósság nélkül fenntarthatná volna.

Es most Helén a beteg szoba kis világából kijött a külső fényes nagy világba. Proserpinának az világában való felévi tartózkodása után ő is kijött a sötétségből és unalomból. Hosszasan tartó betegsége után halvány volt és sovány és árnyékost; de a szép ir szemek ugy ragyogtak, mint azelőtt; és a mozgások ajkának meg volt a régi bájos és kedvességük.

A lord St. Austell szemei előtt, aki a szépség megbírálásában műtört volt, Helén soha sem volt oly szép mint ezen az áprilisi délutánon, midőn a Baddeleyné kocsija a Row rácsozatánál megállott, hogy az a lady beszélhessen a barátaihoz. Azoknak a nagy ibolya szemek világának merengő fényében a vad rózsaszertt arezbór finom átlátszóságában, oly költői báj volt, mi szibarita tetszését megnyerte; és St Austell az idősebbik nővéről a fiatalabbikra nézett, és azon csudálkozott, hogy Baddeley Leonorát hogy gondolhatja ő valaha asszonynak.

Ó halott volt valamin a Helén komoly betegségéről és a Valentin elhanyagolásáról és már ez maga érdekessé tette Helét a szemei előtt. Az elhanyagolt feleségek az ő különlegességei voltak azon évtől kezdve midőn Bambridgegt elhagya.

Es megmondta Helénnek hogy mennyire örül hogy őtet a hosszú szobafogság után kint látna.

— Mintha az év ebredése volna, — mondá. Valóban, én azt gondolom, hogy ez az első tökéletes tavaszi nap. Kegyed és Chau- cernek a régi angol áprilise együtt látogatnak meg bennünket. Reményem, hogy most már mindenütt fogjuk kedvet látni.

(Folytatása köv.)

kedve házi kisasszony és házigazda egészse-gére. A kintinben össze állított menü után a fiatalok újból bozzáfogott a tánczhoz s folyt a vig fesztelen mulatság reggeli hat óráig

— **Szerencsétlenül járt turisták.** Nagy szerencsétlenség történt vasárnap a Bécs melletti Rax hegyen. Mint Bécsből írják, egy tizenkét tagból, többnyire turistákból álló társaság az ünnepeket felhasználta arra, hogy Raxba kiránduljanak. Az egész társaság fagyos és hóval borított hegyoldalon megcsuszott és a mélységbe zuhant. Tizenegyen közülük csak jelentéktelenebb sérüléseket szenvedtek, úgy hogy őket még tegnap Bécsbe szállították. A társaság egy tagja, Wittsander József postatakarékpénztári hivatalnok azonban oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életében maradásához kevés reményt fűznek.

— **Utonálló oláhok.** Verseczről írják: A verseczi főreáliskola három tanára, a minap kerékpáron nagyobb kirándulásra indult el Verseczről. Mikor utjukban Vlakjovác felé közeledtek, egy előttük haladó kocsiról leszállott öt oláh, a kik az országotat, a kereszte állított szekérrel, eltorlaszolták és a kerékpárokat feltartóztatva, pénzt követeltek tőlük, azzal az indoklással, hogy a Jomnu Imperator azt az utat csak az ő számukra építette. Mikor ezt a kívánságot nem akarták teljesíteni, az oláhok a gépekre vetették magukat, de az egyik kerékpároznak sikerült gépét kiszabadítani. Hirtelen ráugrott és gyors iramban bekerekpározott a legközelebbi községbe segítségért. A vlakjovaci községi hatóság azonnal kiküldte közegeit, a kik az utonállók nyomban elfogták. A feltartóztatott kerékpárokat uti program-jában nagy csorba esett. Később érkezhettek be Alibunárra.

— **Májusban nem szabad házasaodni.** Ezt a tilalmat közli egy német lap és idézi azt a cseh közmondást: Májusban megházasodni, annyit jelent mint meghalni. Csodálatos, hogy ez a babona a legműveltebb nemzeteknél el van terjedve, de azért Mar-se-illeben a múlt év május havában is volt 94 esküvő. Csak hogy a párok legnagyobb része éppen a babonára való tekintetből már április utolsó napján „leházasodott.” Csodálatos, hogy már Ovidius is oda intette a házasságokat e hónapból. Plutarch is visszatartotta a fiatal szerelmeseket a májustól. Tassoni olasz költő megírta hogy azok a nemesek és urak a kik májusban esküdtek, nem sokára meghaltak. Hogy miért van ez a babona, azt senki sem tudja megmagyarázni. Talán azért mert a Május, az Aprilis és Junius — a zerelem és a házasság hónapjai — köz-zé esik? Vagy talán onnan származik e babona mert a természet ekkor éled újra, de a fagy éjjelenként közli az újjászületett vegetációt? Mindenesetre furcsa dolog hogy a szép május sok ember előtt olyan pénteki hírből áll.

— **A világ legnagyobb színháza** kétségkívül az Olympia-színház lesz, melyet Hammerstein, az Egyesült-Államok egyik leg-gazdagabb embere épített New-Yorkban. A színház 10.000 nézőt lesz képes befogadni, s csupán a páholyok száma 300 lesz. Mind-egyik páholy 12 személy számára készült.

— **A soknejűség haszna.** Egy arabtól megkérdezték, miért vett a felesége mellé még egy második feleséget is.

— Igen egyszerű okból. Míg csak egy feleségem volt, mindig veszekednem kellett vele. Most, hogy két asszony van a házban, ők csizakodnak egymással és nekem — békét hagynak.

— **Egy színész karrierje.** Kalan-dosabb életpályát a világnak kétségkívül egy színésze sem futott be, mint Terris, a híres angol jellemszínész. Mint kis fiút az iskolák-ból kicsapták, mert egyik társát egy nagy vizes gödörbe dobta, amely csaknem sírja lett a szegény kis iskolásfiúnak. Terris ezután matrónává vált. Állott be a Pyldes fregattara ahonnan három évi szolgálat után eltűnt és egy vándorszínész-társulathoz szegődött. Innen a londoni Prince of Wales színházhoz jutott epizód szerepekre, de minthogy csakhamar minden tehetséget megtagadtak tőle, elkeseredett és elment Dél-Walesbe jubte-nyesztőnek. Kilenc hónapba később pedig növényfelfedezője lett a falklandi szigeteknek. De egyszerre csak a szinpad utáni vágytól gyötörve, visszament Angliába és beállott a Drurylane színházhoz. Itt egyszer beugrott egy beteg színész szerepére és kolosszális sikert aratott. Ettől kezdve diadalra diada. következett, úgy hogy Terrist ma már Irving után Anglia legjobb színészeinek tartják.

— **Nemzeti bandérium.** Érdekes eszmét pendített most meg Dokus Gyula, Zemplénmegye főjegyzője. Ugyanis a megye májusi közgyűlésén indítványt fog előter-jeszteni, melyben arról van szó, hogy Ma-gyarország vármegyéi és városi törvényható-ságai a honfoglaló sereget jelképező nemzeti bandériummal képviseltessék magukat a mil-leniumon. Az indítvány szerint, ha minden törvényhatóság 5—15 taggal képviselteti ma-gát, 600—800 egyénből álló csapat fogja jelképezni Árpád honfoglaló seregét. A nem-zeti bandérium tagjai díszmagyarban, saját színeikkel jelennek meg, kivéve a zászló-tartókat, kik az illető törvényhatóság szí-neit viselnek. Az indítványt annak idején mint Zemplénmegye átiratát, az összes tör-vényhatóságoknak megküldik.

— **Művészi passziók.** Duseröl ír-ják, hogy a virágillatot és az illatszert ki nem állhatja, az ékszer nem viseli. „Ha vi-rággal dobálnak — mondta a nagy művész — már nem egyszer — beteged tesznek. Ha ék-zerekkel ajándékoznak meg, szerencsésse-

tesznek, mert én azokkal viszont másokat kí-szek boldogga.” E mellett azonban van Du-senak is szenvedélye és ez — a bonbon. És még egy „második is: a légvonat. Lakásán minden ajtó és ablak tárva-nyitva s télviz ide-jén is megesik, hogy a művésznek a kályha mellett vonta meg magát, a míg ablakok és ajtókon szabadjára ömlött lakásába a vaczog-tató hideg. Egy harmadik szenvedélye az ollóvásárlás. Szobájának minden sarkában egy-egy ollóra bukkán az ember; az apró kosárkákbán, az etagéreken, mindenütt. Természetese a zsebei el vannak látva ollókkal mert a mint maga bevallotta „minden bög idegessé tesz és ha nem volna nyomban olló a kezemen, a mivel a csomokat elvágjam, soha ki sem is jönnek az izgatottságból

— **Kézrekerült értékek.** Páris-ban még 1893-ban betörték Benedictine üz-letébe és onnan részint készpénzen, részint értékpapirokban elraboltak 300 ezer frank értéket. Sokáig hiába keresték a tetteseket. Később vagy hat hónap múlva egy párisi kereskedő sógorának bűrűndjét akarta kivál-tani a vasutnál, de tévedésből más bűrűndöt ad-tak neki a mely tele volt a Benedictine ellopott értékpapirjával. Azonnal jelentett a rendőr-ségnél. Két nap múlva ez eset után jelent-kezett a tévedésből kiadott bűrűndért egy fiatal ember, a ki felmutatott egy vasutiiga-zolványt a bűrűnd kiadása ügyében. Azonnal elfogták. Az illető neve Elville György, ame-rikai születésű mérnök és az állította, hogy Menier nevű ismerőse küldte őt a bűrűndért. De ezt az ismerőt nem volt lehetősége kézre keríteni. Így Elville fogságban maradt, a hol jászta az őrléte és ha a betörés ügyében kérdezték, mindig szavalt valamit Miltonból vagy Shakespeareből, de a dologról soha sem akart beszélni. Az orvosok, a kik megfigyelték, azt állítják, hogy Elville morfinista ugyan, de azért ura tettenek. Az esküdtsek e na-pokban elítélte őt e szakértői vélemény foly-tán 8 évi kényszermunkára és 20 évi kiuta-sításra. Mikor az ítéletet kihírdették előtte, felkiáltott: „Most már látom, hogy Menier Gazember!”

— **Légberepült hajó.** A havrei kikötőben a szombatról vasárnapra virradó éjjel — mint tudósítónk írja — óriási szerencsétlenség történt. Egy teljesen indulá-srakész, 500 tonna petroliummal megrakott hajó eddig ismeretlen okokból kigyuladt. A lángok villámgyorsan terjedtek és meggyuj-tották a petroliumos hordókat, melyek a kö-vetkező perczben felrobbantak s a kifejtett légnyomás oly erős volt, hogy az egész hajó a sző szoros értelmében darabokban repült a légbe. A mi a legesodáltságosabb, a hajó kapitányának és 13 matrónának sikerült élet-üket megmenteni. Az égő habok, kékes-zöld lángok a maguk borzasztóságában is győ-nörű látványt nyújtottak. A kikötő város katonasága, összes tűzoltósága és lakossága óriási erőt fejtett ki a tűz elnyomására és csak ily módon voltak a kikötő többi hajói megmenthetők.

— **Szerencsétlenség a bikavia-dalnál.** Barcelonából — mint írják, — a tegnapi bikviadalnál egy bika átugrotta a korlátot és a zsufolásig megtelt nézőtérbe rohant. Leirhatatlan rémület támadt. Egy csendő a dühöngő állatot egy lövéssel lete-ritette, lövése azonban a bikán keresztül ha-tolva egy nézőt is megsebesített, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az illető most a halállal vívódik. A tolongásban számos ember megsebesült.

— **Grófi családok bajairól.** Színész, a kinek adósságai vannak, minden-nap található. — Mert a szinpad dícső-ség megköveteli a toilettbeli fényűzést és van akárhány olyan szinpad-i szilág, a ki kétszer annyit költ, mint a meny-i a fizeté-sre. Azért épensegéleg nem kelt már föltű-nést, ha színésznőknél foglalnak. — Ilyen helyzetben van jelenleg Baviera M. asszony, a linzi színház operette-prímadonnája a ki nemrég a Somossy-féle orfeumban énekel és Zichy Hermann grófnak, a volt képviselőnek törvényes neje. Tudvalevő, hogy Zichy gróf lemondott mandátumáról és kivándorolt Ame-rikába, mivel anyagi viszonyai nagyon zilál-tak voltak. Sokba került neki a környéki vá-lasztás, és nagybátyja, a kitől örökséget re-mélt, nem hagyott rá semmit. Ez a két csapás arra kényszerítette, hogy idegen földön munkát keressen. Zichy Baviera asszony bá-t-ran fölvetta a küzdelmet az étellel, de úgy látszik, nehezebben megy, mint gondolta. A m. héten családi vádat emeltek ellene egy százforintos ruba miatt, a melyet nem tu-dott kifizetni. A szorongatott színésznőnek könnyű volt bebizonyítani, hogy a család vádja csak rosszakaratu ráfogás, de azért mégis kimondták ellene a csődöt. — Egy másik grófi családnak bajai a napokban nyertek szerencsés elintézését. A Kinsky-csa-lád osztrák ágának feje, Kinsky Oktavián gr. évek óta vizsályban élt a familia tagjaival. Ezek ugyancsak kifogásolták költségeit, a me-lyet a 300,000 forint évi jövedelem sem tu-dott fedezni. Az öreg ur igazi grandseigneur volt és még saját külön udvari festőt is tartott magának, nom is említve egyéb ur-i passzióit, a melyek kissé megingatták a család i vagy on nagyon szolid állapotát.

— E miatt több esztendeig tartó pör folyt a leendő örökösök és Oktavián gróf között, a mely azonban most szerencsésen véget ért. Oktavián gróf adoptálta öccsét, Kinsky Zdenko grófot, az ismeretes sportsmant, a ki eddig a peres birtokok gondnok volt. Az öreg gróf adósságait most lassan törlesztik és jut még számára annyi, hogy ne kelljen egészen lemondani nagyuri passzióiról. Min-den esetre jobb helyzetben van, mint a sze-

gény Zichy Herman gróf, a ki New-York-ban önkéze munkájával keresi meg kenyerét mialatt nejét itthon a hitelezők vekszálják.

— **Fogház az utcán.** Az ameri-kaikak élelmes emberek, a kik tudják, hogy az idő pénz és azt, hogy a ki időt megta-ka-rit, megtakarít magának felesleget az élet legapróbb részleteibe is elnyulik és még a rendőrök is, a kiknek pedig elég idejük van tolvajt fogni, elismerik annak a mondásnak igazságát, hogy az idő pénz. Ez alaptételnek írja a „Rendőri Lapok”, felel meg a new-yorki rendőrség egyik berendezése is és iga-zán csodálatos, hogy eddig még nem alkal-mazza egyetlen európai rendőrség sem. Ame-rikában is, ép úgy, mint Európa más vá-ro-sában, a terület kisebb járásokra van fel-osztva, melyek mindegyikében vagy kapitányság vagy őrszoba van felállítva. Ide azo-kat az emberek hozzák, a kiket a rendő-rök fogtak el. A fogolyt az őrszobába vagy a kapitányságra szállítják azonban sok időbe kerül, s mialatt a rendő r a foglyot kíséri, járása őrizetlen marad, a mit a tolvaj-ki könnyen felhasználhatnak saját céljaikra. Newyorkban egész másképp áll a dolog. Ott nagyon kevés őrszoba van, de annál több az utcai fogházhelyiség. Minden nagyobb téren, minden élelkebb utcában fogház van, a mely a milyen egyszerű, ép oly csészert és olesó. Az utcai nagy gázkendeláberek ugyanis fogházhelyiségekké, magázárkakká vannak átalakítva. Oszlop helyett, magas kerek hengerre vannak állítva a lámpák s ez a henger, a mely a mi hirdetési osz-lo-paink alakján felel meg, szolgál fogház-helyiségül. Ajtaja van — mint írják — s ben-ne aránylag elég kényelmesen fér el egy ember. Ha már most a rendő r valakit nem a távol fekvő őrszobába, vagy kapitány-ságra, hanem a kandeláberhez viszi, kinyitja kulcsos a zárka ajtaját, belöki a foglyt, rázárja az ajtót s a fogly a vaszárkából ki nem szökhet. A rendő r azután lejárja szolgál-tati idő letelte után viszi csak a foglyt az őrszobába vagy a kapitányságra. Felesleges munka elkerülése céljából, ha az ilyen zá-rkában már van fogly, a rendő r a zárka tá-b-láját leereszti, mely tudatja, hogy a kellem-tlen Cabinet particulier megtelt.

— **Az országgyűlési régibb vi-ták összegyűjtése.** A kévízelőház el-határozta, hogy az 1790-1848-ik évig bezá-rólag tartott országgyűléseknek ki nem adott vitái és erre vonatkozó iratait, a mennyiben eredetiben nem szerezhették másolatban összegyűjti. E végett ki vannak jelölve: 1.) Kossuth, Zaborszky, Stuller országgyűlési tu-dósításainak le h e t ő leg j o b b példányai. 2. Követi jelentések. 3. megyei, városi, káp-talani követek utasításai, pótutasításai és a gyűléseknek nyomai, melyekben az utasítá-sok adtak. A képviselőház elnöke átiratban felszólította a belügyminisztert, hogy a főis-pánok útján az adatok beszerzése végett arra-való egyének keresésénél föl. Orszáti Mikó Árpád udvarhelyvármegye főispánja a megye területére nézve e munka elvégzésére, Dr. Vajda Emil főreáliskola tanárt, főszerkesztőt és ismert tollu író t kérte föl.

— **A hirdetés hatalma.** Az inter-viewolás korában az újságok hirdetéseire nézve is meghallgatták egyes szakértőknél véleményét és följegyezték mondásaikat. Első helyen áll Barnum nyilatkozata, akit Ameri-kában első sorban tartanak szakértőnek ebben a kérdésben. Ő ezt írja:

— A gazdaság útja a nyomdafestéken át vezet.

S hogy mennyire ki tudta használni a nyomdafestékek ezt a sajátosságát, az eléggé ismeretes.

Hasonló a véleménye I. I. Astoreak is. — Minden eredmény a nyomtatás bőke-zü támogatásától függ.

Ez a két üztetember egyformán fontos-nak tartja, egy a hirdetést, mint a reklámot csupán a hirdetésekért Macaulay lelkesedik.

— A hirdetés az üzletnek — mondotta ugyanaz, ami a gőz a gépnek, tudniillik — a hajtó erő.

Vanderbilt, a milliók királya, nagyon találóan szól a dologhoz:

— Hogyan tudja meg a világ, hogy valakinek valami jó ezíke van, ha nem hirdeti azt?

Az J. Stewart, a ki szintén tömegesen rendelkezik a milliókkal egészen őszintén nyilatkozik:

— Sok állandó hirdetés szerezte meg nekem azt, a mim van.

Hertzoq Rudolf, a berlini világház tu-lajdonosa, szintén nagyrabecsüli a hirdeté-sek értékét. A következőket mondja:

— Mindent a mim van világra szóló nevetem, millióimat, nem csak a realis üz-letevésének, hanem kilencvenkilenc per-centben a hirdetések hatalmának köszön-hetem. Meggyőződtem arról, hogy manapság semmiféle üzlet nem emelkedhet és nem válhatik jövedelmezővé az anonszok segítsé-ge nélkül.

— **Legritkább állat.** Duse asszony a nálunk is felejthetetlen olasz művész köze-lebb levelet írt Praga költőnek, a melyben a következő érdekes passzus is előfordul:

— Isten teremtményei között legritkább állat Duval Armand. Mennyire kerestem egy másik Armandot, a mióta Andó elhagyott! De a mint Diogenes keresett lámpával és nem talált embert, úgy nem találtam én sem má-második Armandra. Végre találtam egyet, de az sem Duval, még csak azzá lehet valaha. Ez de Sanctis, a ki nekem sok dicsőséget szer-zet. Hanem Andó . . . de ne beszéljünk róla; mi örökre elváltunk egymástól.

— **Válasok statisztikája.** Mr. Henniker Huaton, a britt birodalom összes lakosai számára általános válsai törvény al-kotását követeli a New-Review ben, s ez al-

kalomból a következő összehasonlító statisz-tikát állította össze a válaszokról:

Angolországban 577 házasságra egy vá-lás jut, Oroszországban 450-re esik egy, Skót-országban 331-re, Ausztriában 184-re, Bel-giumban 169-re, Magyarországon 149-re, Svéd-országban 134-re, Hollandiában 132-re, Oláh-országban 94-re, Franciaországban 87-re, Németországban 62-re, Poroszországban 59-re, Dániában 36-ra, Szászországban 33-ra, Svájcz-ban 21-re, Berlinben 17-re, Párisban 13-ra egy válás.

— **A boszorkány szíve.** Hogy a babona kiirthatatlan a nép fantáziájából, ezt újabb és újabb esetek bizonyítják. Lengyel lapok is adnak most hírt egy embertelenség-ről, a melyet a babona követett el Kosmacz faluban, keleti Galiciának Bohorodszany ke-rületében. A múlt héten meghalt ebben a fa-luban egy öreg asszony, a kiről általánosan azt beszélték, hogy fogakkal jött a világra és akit ezért boszorkánynak tartottak. A to-metés előtt a falu parasztjai tanácskozássa gyűltek össze, amelyben általánossá vált az a hit, hogy a boszorkány halála után kísérhet és az emnereknek árthat. Kísértőttek, hogy ez ellen legjobban az segít, ha a halott szívét a temetés előtt egy nyárfanyárral átszúrják. Hiába tiltakozott ez ellen a botorság ellen a falu főpapja, a parasztok szándékukat végrehajtották. Az esetet följelentették, szigoru vizsgálattal tartottak s a tetteseket holttest megsértésének büntette miatt vonják fele-lősségre.

— **Tény és tény.** A híres Carlylei Tamás és a nem kevésbé híres Thackeray, egyszer a londoni akadémiának egy lakomá-ján néhány művész közelében ültek, a kik nagy lelkesedéssel beszéltek Tiziánról.

— Páratlanul csodálatosak a szinei, mondá az egyik.

— Az tény! erősíté a másik.

— És földlmlhatatlanul tökéletes a rajza! szólt a karmadik.

— Az is tény! hagyta rá a negyedik.

— Carlyle az ő metsző hangján köz-bevágott:

— És ime, itt vagyok én, Isten képé-re és hasonlatosságára teremtet ember, és semmitsem tudok Tiziánról, és semmit sem atok Tiziánra — ime még egy tény Ti-ziánról!

— Bocsánat, szólt most Thackeray, — ez nem Tiziánról szóló tény, hanem ige-nis, még pedig igen elsomorító Carlyle Ta-másról.

— **Ez is kereset.** Van Londonban egy cég, mely azzal kereskedik, hogy sze-gény embernek olyanok lakozimeit adja el, akik jó szívték és bő alamizsnát szoktak adni. A legelsőbe tartoznak az u. n. balekek akiket bármíi fillentéssel el lehet lágyítani; a másodikba azok, akik néha utána járnak a panaszkodók állításainak és így tovább. Az első osztályba tartozó ezime egy font ster-lingbe kerül. — Vajon nálunk nincs-e szin-tén efféle vállalat? Leggalább e sorok írója olyan gyakran fogadja állítólagos színészek honvéddözvegyek stb. effélék drága látogatásait hogy nem csodálkoznék, ha ő is benn volna afféle listában, még pedig az első kategó-riában.

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

Az „Ellenzék“ tegnap számából azt látjuk, hogy a tek. Szerkesztő ur, nem mint a többi urak, csak a választások alkalmával áll velünk szóba, hanem mindig, midőn ügyes-bajos dol-gainkban felkeressük.

Ez igen jól esik nekünk s egyuttal fel-bátorít, hogy egyet-mást elmondjunk a mi nyo-morúságos állapotainkról.

Különb panaszunk nemcsak a mi város-résznkről szól, hanem az összes külvárosi ut-czáról.

Rég idő óta mostoha gyermeke a ható-ságnak a külváros. Semmi gondot sem fordít rá, s „hivatalos“ személyt csak akkor lá-tunk, midőn a végrehajtó megjelenik közöttünk. Pedig, ha jól tudjuk, midőn a városatyák egy része meg akarta tagadni a köztisztaságra elő-írányzott költséget, a polgármester azzal indo-kolta ez összeget, hogy a külvárosi utcákat is takaríttatni kell.

A városatyák megnyugdát e kijelentés-ben, pedig kár volt, mert mi csak „ugy hírből ismerjük az utca seprőket. Kora őstől kezdve sártenger borítja utcáinkat, hogy négymarhás szekereink is alig tud kijutni utcáinkból. A lo-pások, verekedések, éjjeli csendháborítások egé-szen zavartalanul folynak le, mert rendőrt soha látunk utcáinkban.

A világitás is egészen a lámpa gyújtoga-tókra van bízva. Ha tetszik világitanak, ha tet-szik, nem,

Összefoglalva mindert, arra kérjük a tek. hatóságot, hogy ne feledkezzék meg rólunk egé-szen, mert talán mi is olyan adófizető polgárai vagyunk Kolozsvárnak mint a belvárosiak.

Kolozsvárt, 1895. április 17.

Kovács József, Kerekes István, Bányai Jó-zsef, Bányai Ferenc, Kilin Mihály, Szabó András, Szabó Márton, Horváth József, Kálmán Ferenc, Kálmán György, Albert Márton, Hajós Mihály, Kerekes József, Csizsár Ferenc, Bartus Ferenc, Horváth István, Jakab Károly, Kajbus János, kétvízközi lakók.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Földrengés.

Sopron, április 17.

Az egész országot megrongozó föld-rengést itt is érezték. Az órák megálltak; a czinfalvi cukor gyárban a falak megreped-tek; egy csillár leszakadt és egy munkást súlyosan megsértett.

Schopper püspök temetése.

Rozsnyó, április 17.

A püspök temetésére egyre sereglik az egyházmegye papsága. Ma este megérkeztek Bucics püspök, ki a szertartást végzi és Há-mos főispán. Daczára, hogy a boldogult min-den virágdisz mellőzését kérte, egyre érke-znek a koszorúk. A holttestet költségkímélés-ből nem balzsomozták be, miért is az már rothadásnak indult, hát most jeget raknak a koporsó alá.

Életunt szobrász.

Budapest, április 17.

Piló József szobrász ma az ültői uton késsel elmetszette a nyakát. Sebe életve-széles.

Agliárdi Esztergomban.

Esztergom, április 17.

Ma reggel Vaszary Kolos hercegpri-más teljes egyházi díszben meglátogatta Ag-liárdi nuncziust, kivel egy órán át konferen-cziázott. Azután a nunczius a papság, a me-gye, a város deputációit fogadta. Délben 42 terítékt diszebedt volt.

Miniszterek Bécsben.

Bécs, április 17.

Bécsből távirják lapunknak: Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt 9 óra-kor ő Felsége által fél órai kihallgatáson fogadtatott, mely alkalommal a miniszter ő Felségének a folyó ügyekről referált. Ezután Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lu-kács László pénzügyminiszter és Jósika Samu báró ő Felsége személye körüli minis-ter a külügyminiszteriumban holnap meg-kezdődő közös miniszteri értekezletekre vo-natkozólag előzetes tanácskozást tartottak.

Szeless Zürichben.

Budapest, április 17.

Szeless Andor levelet irt a „Bu-dapesti Hírlap“-nak, a melyben részle-tesen elmondja külföldre való menekü-lésének történetét.

A levél szerint szakállát leborot-váltatta, haját veresre festette.

Arczát annyira elváltoztatta, hogy még a felesége sem ismerte fel.

Az utcán a detektívek között egész bátran sétált, mert egyik sem ügyelt reá.

Budapestről pénteken április 5-én távozott el Budaörsre.

Ugyanez éjjel Szombathelyre uta-zott. Onnan másnap Grácba, estve Innsbruckba s innen Zürichbe érkezett.

Lábbaja nagyon kinozza.

Sehogy sem akar sebe begyó-gyulni.

Mire levelét olvassák, Párisban lesz.

Kijelenti levele végén, hogy tiz-szer annyi dinamytot is felrobbantha-tott volna, de nem akart a szobor fe-robbantásával emberéletben kárt tenni.

Leesett a lováról.

Budapest, április 17.

Albrecht, a württembergi trón valószínti örököse sétalovaglás közben leesett a lováról Agyrázkódást szenvedett. Életveszély nincs

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1895. csütörtök, április hó 18-án.

Strakosch Febea vendégfölléptével:

F A U S T.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Erdélyi Gazdasági Egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya.

Sz. 280—1895.

261. (2—2)

Árverési hirdetmény.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztályának kiállítási telepén a múlt évi július hóban történt tűzvész után összeszedett különféle vas- és égett faanyagok, ezek közt zabotető öntöttvas kagylók és egyéb építési és felszerelési tárgyak folyó 1895. évi április hó 18-án (Csütörtökön) délután 3 órakor a helyszínén, nyílt árverés útján, a legtöbbet ígérőknek el fogják adni, melyhez a venni szándékozók ezennel meghívottak.

Kelt az Erdélyi Gazdasági Egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya végrehajtó bizottságának Kolozsavart, 1895. évi április hó 10-án tartott üléséből.

Gróf Bánffy György,
szakoszt. elnök.

Sz. Szakács Péter,
egyl. titkár.

"THE GRESHAM" ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz
József-tér 5—6. sz.,
a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Gisellastrasse
1. sz. a.,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1893. december 31-én korona 131,435.657—
Évi bevétel biztosítások és kamatok 1893.

évi december 31-én " 23,942.149—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerző-

dések, valamint visszavásárlások stb.
után a társaság fennállása óta (1848.) " 287,452.809—

Az 1893. évben a társaság 9633 kötvényt
állított ki " 73,023.675—

összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek
alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díj-
mentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden na-
gyobb városában az ügynökök urak és a magyar és osztrák
fiókok, valamint az erdélyi vezérigénység Kolozsavart.

776. (15—26)

POSZLER GYULA NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT BAKTÁRA, Kolozsavart, Belhid-utca 3. szám.

Tavaszi és nyári idényre
minden versenyt kizáró olcsó, szabott árakban
kaphatók:

Nagy mennyiségű szörkalmék	28, 36, 50 krtól feljebb.
" legjobb mosó kartonok	20, 25 "
Különleges divatos Zefirek	35, 40 krtól.
Francia batistok és gaze de panienek	35 "
" atlas satenek különböző minta	33, 40, 45 kr.
Miederek, itt még nem létezett olcsó ár	65 kr., 1 fttól.
Fekete és színes napernyők	1 ftt., 1-20, 1-70 és feljebb.
Csipke függönyök	16, 20, 25, 30 kr. és "
Nagy mennyiségű női és férfi esőernyők	90 krtól.

Ezekon kívül: férfi ingek, gallérok, manchetek, nyakkendők,
csipkék, szallagok, divatos szalmakalapok, díszítések, mindennemű
bélésneműek stb.

Üzletem elvei:

"Lelkiismeretes kiszolgálás minden irányban, szigorúan meg-
állapított és minden darabon feltüntetett szabott, olcsó árak!"

A n. é. közönség becses látogatását kérve, tisztelettel

240. (4—x)

A FENNTI.

TELJES VÉGKIÁRUSÍTÁS!

Tekintettel a helybeli nyomott üzleti viszonyokra, kénytelen vagyok
üzletemet

teljesen és végleg felosztatni.

Tisztelettel értesitem tehát a n. é. közönséget, hogy a rak-
táromon levő összes áruimat, u. m. dus választékú valódi
Richter-féle rumburgi, hollandi, irlandi és bécsi házi vásznakat, cre-
tonokat, szőtteket, szőnyegeket, függönyöket, női és férfi kész fehé-
neműeket és asztalneműeket, a mostan érkezett újdonságokkal együtt

minden elfogadható árban,

készpénz fizetés ellenében,

hatóságilag engedélyezett végeladás foly-
tán kiárusítom.

A mely felette kedvező alkalomra a midőn a n. é. közönség
becses figyelmét felhívom, tisztelettel felkérem egyszersmind adósai-
mat, hogy számlájukat 10 nap alatt oky-tlen kifizetni sziveskedje-
nek, miután nekem is súlyos kötelezettségeim vannak.

Az üzlet összes berendezéseivel együtt en bloc is megvehető.

Tisztelettel:

265. (1—20)

GÁMENTZY MÁRTON,
(Kolozsavart, Fötér, gr. Teleky-ház.)

TELEFON 264. SZ.

Van szerencsém a helyi és vidéki közönség b. tudomására hozni,
hogy Kurta-szappan-utca 5. sz. alatt

EGY BOR NAGY-RAKTÁRT
nyitottam.

Főelvem tiszta, természetes és nem műborokat
a legkisebb haszon mellett árusítani.

A borok ára fogyasztási adóval együtt — 10 üveg rendel-
ménynél — haza szállítva 30, 34, 36, 40, 46 és 70 kr. literenként.
Részürmös egy liter 35 kr.

Vendéglősök és tovább árusítók árkedvezményben részesülnek.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esd

alázatos szolgálója:

201. (5—15)

WERTHEIMER MIKSA.

Készpénzfizetés mellett.

TISZTA BOROK.

NEM MÜ-BOR.

Lakás kiadó és házhelyek eladók.

A vashid közvetlen közelében

2 villa-épület 6 parketás szobával, szép kerttel,

Májális-utcában

egy villa-épület 4 parketás szobával, szép kerttel

❖ K I A D Ó. ❖

A Kővári-telepen több üres telek eladó; egy te-
lekre csak 50 forint fizetendő; a hátralék vételár 10 év
alatt törleszthető.

Értekezhetni Török Sándor fűszerkereskedővel,
Nagy-utca 7. sz. alatti üzletében. 260. (2—4)

❖ U J ❖

üveg, porcellán és lámpakereskedés.

Alólírott tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyródmű
közönséget, hogy Belhid-utca 14. szám alatt (Ruska-
féle ház) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

üveg, porcellán, lámpa és háztartási eszközök

kereskedést nyitottam és azt

SOMLYAI MIHÁLY

törvényszéki bejegyzett cég alatt fogom vezetni.

Állandó nagy raktárt tartok: étkező-, kávé-, teás- és mosdó-
készletekből; üveg-készletek, Ditmár-féle asztali- és függő-lámpák,
bambusz-asztalok; Chinaezüst dísz tárgyak, evőeszközök, fatálczák
és orvosi eszközökből.

Elvállalok mindennemű üvegezést, képkeretezést a lehető leg-
olcsóbb árak mellett.

Midőn szolgálataimat a legnagyobb készséggel felajánlom, —
szíves megrendeléseit és pártfogásukat kérve a nagyródmű közönségtől.

Maradok kiváló tisztelettel

242. (5—10)

SOMLYAI MIHÁLY.

Hódmezővásárhelyi Tetőcserep-raktár: kisebb mennyiségben, nagy-utcai raktárról waggon
számra, közvetlen a gyárból, igen előnyös árakon.

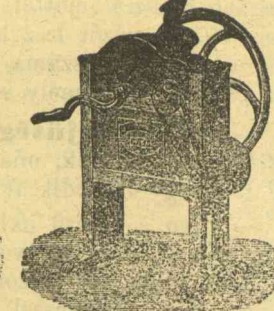
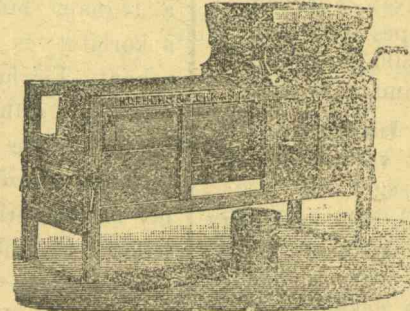
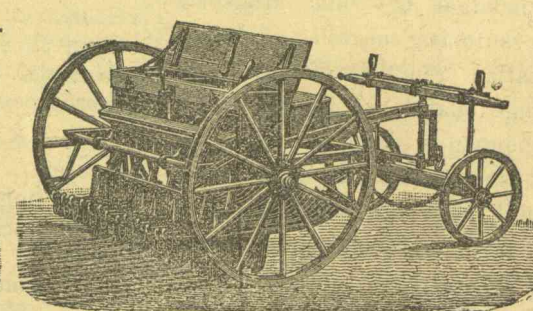
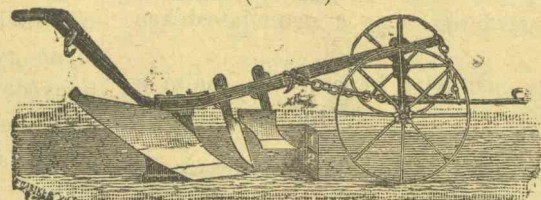
HIRSCHFELD KÁROLY

VAS-, SZERSZÁM-, LAKATOS ÁRÚ- ÉS KONYHA-ESZKÖZÖK KERESKEDÉSE,
Kolozsavart, Széchenyi-tér 42. (az új vashid előtt.)

Hofherr és Schrantz-féle gazdasági gépgyár

képviselősege és bizományi raktára.

Gazdasági gépekről terjedel-
mes árjegyzék ingyen és bérmentve.
222. (7—12)

Egész friss
vetemény, virág-
és
gazdasági magvak
tisztá és megbízható minőségben
kapható:

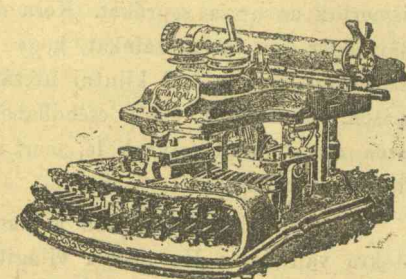
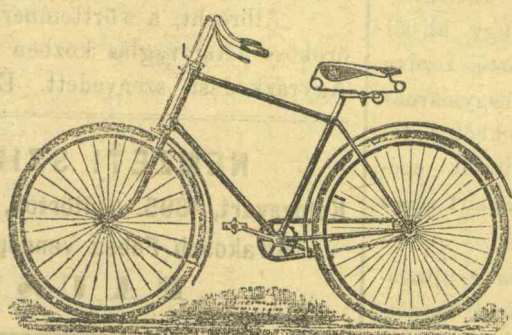

Tauffer Ferencz utódánál Kolozsavart,
erdélyrészi első és legnagyobb magkereskedésében.

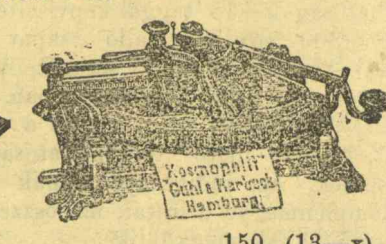
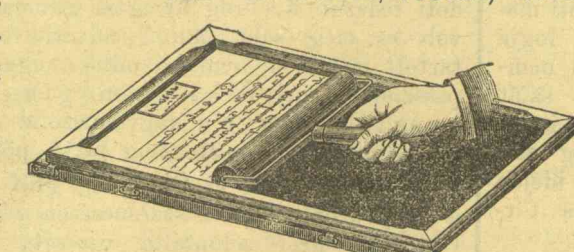
Ajánlok államilag ólomzárolt francia és magyar luczernát, lóherét, fűmagvak, répamagvak stb.

❖ Árjegyzékek ingyen és bérmentve. ❖

Nagy raktárt tartok az összes gazdasági gépek és eszközökből;
ugymint: ekék, boronák, fűkaszaló, arató-gépek, széna-gyűjtők, cséplőgépeket
kéz- és lóerőre, rosták, trieurók stb.

A kerékpár-sporthoz szükséges összes felszerelé-
sek legjobb minőségben, legolcsóbban nálam be-
szerezhetők. — Angol és belföldi gyártmányu
bicyclik nagy választékban; továbbá a „Crandall”
amerikai gyorsíró-gép, a „Kosmopolit” emelti
rendszerű írógép, az „Edison-féle Mineograph”
íratsokszorozító készülék mindig raktáron vannak
és nálam gyári árakon beszerezhetők.

150. (18—x)